

prima instanță: N. Rusu
instanța de apel: E. Clim, E. Fistican, I. Cotruță

Î N C H E I E R E

10 iulie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima
Iurie Bejenaru, Oleg Sternioală

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către
Furnica Valeriu, Aramă Larisa și Aramă Valentin,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Procurorul
raionului Hîncești în interesele Mariei Guțan împotriva lui Furnica Valeriu, Aramă
Larisa și Aramă Valentin cu privire la anularea actelor cu valoare juridică,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 ianuarie 2014, prin care a
fost respins apelul declarat de Aramă Valentin și menținută hotărârea Judecătoriei
Hîncești din 24 octombrie 2012, prin care acțiunea a fost admisă integral,

c o n s t a t ă:

La 28 iulie 2006, Procurorul raionului Hîncești a înaintat cerere de chemare în
judecată în interesele Mariei Guțan împotriva lui Furnica Valeriu, Aramă Larisa și
Aramă Valentin cu privire la anularea actelor cu valoare juridică.

În motivarea acțiunii, a indicat reclamantul că în luna august 1994, Guțan
Valeriu, fiul reclamantei Maria Guțan, a împrumutat de la Aramă Valentin o sumă de
bani, după care a plecat din țară.

În luna octombrie 1994, Aramă Valentin și Furnica Valeriu au venit acasă la
Guțan Maria și amenințînd-o, i-au luat frigiderul, televizorul și automobilul, motivînd
că vor restitui bunurile atunci, cînd Guțan Valeriu v-a restitui banii împrumutați de la
Aramă Valentin.

De asemenea, Aramă Valentin, profitînd de vîrsta înaintată a Mariei Guțan, în
luna martie 1995, amenințînd-o, au mers la biroul notarial „Victor Bicec” , unde a
fost impusă să semneze niște documente și doar după ce au fost semnate, reclamanta
a aflat că a semnat o procură, prin care îi încredințează lui Aramă Valentin să vîndă
casa de locuit, situată pe str. Alexandru cel Bun 136 din or. Hîncești.

Menționează reclamantul că ulterior, la 24.03.1995, între Aramă Valentin și Furnica Valeriu a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare a casei de locuit a lui Guțan Maria la prețul de 385 lei, iar la 26.09.2005, Furnica Valeriu a încheiat un contract de vânzare-cumpărare cu Aramă Larisa și Aramă Valentin, prin care i-a transmis dreptul de proprietate asupra casei de locuit de pe str. Alexandru cel Bun 136 din or. Hîncești, la prețul de 21615,00 lei.

Pe cauza dată au fost adoptate mai multe hotărîri, ulterior anulate și cauza restituită la rejudecare.

Prin hotărîrea Judecătoriei Hîncești din 24 octombrie 2012, cererea de chemare în judecată a fost admisă.

Au fost declarate nule procura nr.1965 din data de 22 august 1994, conform căreia Guțan Maria îi încredințează lui Aramă Valentin dreptul de vânzare a casei de locuit situată pe str. Alexandru cel Bun 136 din or. Hîncești, procura nr.76 din data de 11 ianuarie 1995, conform căreia Guțan Maria, îi încredințează lui Aramă Valentin dreptul de vânzare a casei de locuit situată pe str. Alexandru cel Bun 136 din or. Hîncești, contractul de vânzare-cumpărare a casei de locuit de pe str. Alexandru cel Bun 136 din or. Hîncești, nr.70 din data de 24 martie 1995, încheiat între Guțan Maria, reprezentată prin procură de către Aramă Valentin și Furnica Valeriu, contractul de vânzare-cumpărare a casei de locuit de pe str. Alexandru cel Bun 136 din or. Hîncești, nr. 4762 din data de 26 septembrie 2005, încheiat între Furnica Valeriu în persoana reprezentantului Arama Larisa și Arama Valentin.

De asemenea, a fost dispusă restituirea în drept de proprietate a Mariei Guțan, lotul de pămînt pentru construcție locativă cu suprafața totală de 0,0664 ha și casa de locuit cu anexe amplasată pe acest teren situate în or. Hîncești str. Alexandru cel Bun 136.

Nefiind de acord cu hotărîrea respectivă, la 19 noiembrie 2012, Arama Valentin prin intermediul reprezentantului sau Ciofu Vitalie, a depus cerere de apel prin care a solicitat casarea hotărîrii primei instanțe și emiterea unei hotărîri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 ianuarie 2014, apelul declarat de Arama Valentin a fost respins și menținută hotărîrea Judecătoriei Hîncești din 24 octombrie 2012.

La 24 aprilie 2014, Furnica Valeriu, Aramă Larisa și Aramă Valentin au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe, și pronunțarea unei noi hotărîri prin care să se respingă acțiunea ca neîntemeiată.

În motivarea recursului, recurenții au invocat că decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată.

În special, invocă recurenții că de către instanța de apel au fost încălcate normele de drept material și anume: nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, a fost interpretată în mod eronat legea.

Nu au fost examinate toate circumstanțele cauzei, precum și nu au fost cercetate toate probele și nu au fost audiat toți martorii.

Indică recurenții că instanțele au interpretat și aplicat eronat legea - art. 50 a Codului Civil al R.M. (red. anului 1964), deoarece nu au invocat vre-o careva normă legală imperativă care ar fi fost încălcată de recurenți, precum și art. 60 a Codului

Civil al R.M. (red. anului 1964), deoarece nu au fost administrate și apreciate careva probe în privința confirmării violenței, amenințărilor etc.

De asemenea, susțin recurenții că la adoptarea Hotărârii și Deciziei contestate, instanțele de judecată nu au ținut cont de termenele de prescripție extinctive.

Astfel, potrivit art. 271 a Codului Civil al R.M. (red. 2002), instanța urma să respingă acțiunea privind apărarea dreptului încălcat în temeiul expirării termenului de prescripție extintivă.

Nu sunt de acord recurenții nici cu concluziile instanțelor de judecată pe marginea unor fapte și evenimente din speță.

Consideră că este neîntemeiată concluzia instanței în privința neaplicării termenului de prescripție, în contextul că reclamanta nu a cunoscut despre existența actelor juridice contestate și a aflat despre ele în anul 2006.

Concomitent, instanțele au ignorat și prevederile normelor art. 233 a Codului Civil, în care se prevede un termen restrâns de 6 luni pentru înaintarea acțiunii în nulitate a actului încheiat sub violență sau amenințare.

La 10 iunie 2014, Procurorul raionului Hîncești a depus referință împotriva recursului sus menționat, solicitînd respingerea recursului ca inadmisibil.

Menționează intimatul în acest sens, recurenții nu se expun asupra legalității deciziei instanței de apel, iar temeiurile recursului nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 Cod de procedură civilă.

Prin recurs se solicită verificarea modului de apreciere a probelor de instanțele de fond și apel.

Mai menționează intimatul că în recurs nu se indică argumentele care ar dovedi încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor de instanța de apel.

Complementar celor enumerate, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra cărora instanța de apel s-a expus.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

Potrivit art. 440 CPC, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute în art. 433 CPC.

În conformitate cu art.433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

În conformitate cu art.432 alin.(1), (2), (3) și (4) CPC, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Astfel, analizînd argumentele recursului prin prisma existenței temeiurilor de declarare a recursului, Colegiul constată că acestea nu se încadrează în limitele stabilite de norma precitată, instanțele ierarhic inferioare apreciînd corect normele de drept material.

Colegiul consideră că argumentele invocate în cererea de recurs sunt declarative și irelevante, motiv pentru care acestea nu pot fi reținute de către instanța de recurs întru admiterea cererii și casarea hotărîrilor pronunțate anterior.

Mai mult, Colegiul învederează că dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel, relatarea situației, în viziunea recurenților, fără a indica vreun temei prevăzut de art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC, face ca acesta să fie respins de către instanța de recurs din considerentul că motivele indicate în dezacord nu se încadrează în prevederile normei precitate și nu constituie temei de casare a deciziei, recursul exercitat avînd caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificîndu-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

În aceeași ordine de idei, Colegiul precizează că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, la caz, menționează și jurisprudența CEDO, conform căreia recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purceii contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanțele judecătorești s-au pronunțat în mod corespunzător.

Din considerentele enumerate și avînd în vedere faptul că, argumentele recursului nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin.(2), (3) și (4) din

CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Furnica Valeriu, Aramă Larisa și Aramă Valentin ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 432, art.433 lit. a) CPC, art.440 CPC completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune

Recursul declarat de Furnica Valeriu, Aramă Larisa și Aramă Valentin se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală